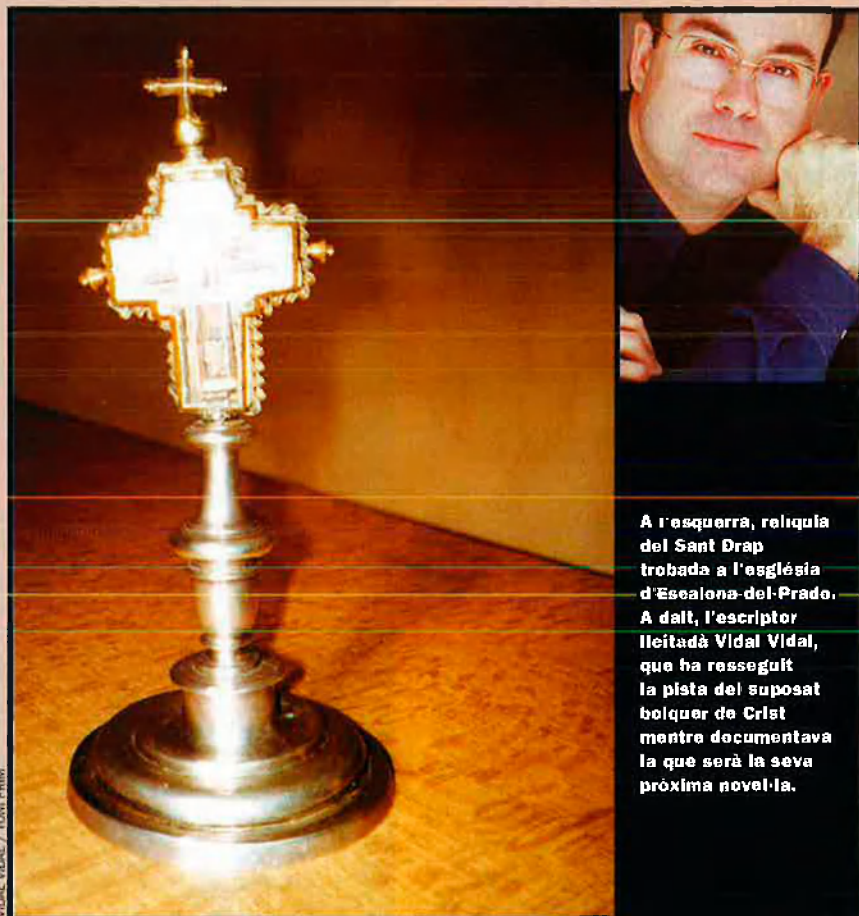

L'arribada de la relíquia, "una novel·la d'aventures"

L'historiador Josep Lladonosa, cronista oficial de Lleida, descriu l'arribada a la capital del Segrià de la preuada relíquia com "una vertadera novel·la d'aventures". I deu ser veritat, sobretot si fem cas de la descripció que fa Vidal Vidal d'aquest episodi a *La ciutat de l'oblit*. La narració ocupa catorze pàgines de la monumental obra i explica que, segons la tradició —o llegenda—, la Verge va lliurar el sant bolquer al bisbat de Jerusalem, que el va conservar fins que l'any 427 l'emperadriu Pulqueria se'l va emportar a Constantinoble. A partir d'aquí les coses es compliquen i no queda molt clar què va passar amb el bolquer. Segons sembla, va anar a parar a mans musulmanes fins que el mercader lleidatà Arnau de Solsona va conèixer a Tunísia la captiva Elisenda de sant Climent, que havia estat raptada juntament amb la seva filla Guillemona. Arnau i Elisenda es van casar i van conèixer l'existència de la relíquia a través de Guillemona, que s'havia casat amb el primogènit de l'emir, el qual li havia confiat el secret. Guillemona va donar el bolquer a la seva mare perquè tornés a mans cristianes. Va ser la ruïna d'Arnau de Solsona, que va perdre la seva fortuna en plets quan l'emir va demanar explicacions al rei Jaume I per la pèrdua de la relíquia. El cas és que el bolquer es va quedar a Lleida i només s'exhibia per Nadal i per l'Assumpció. La cerimònia era tan solemne que estava prohibit fer missa en cap altra església de la ciutat que no fos la Seu vella, on es venerava la tela. La seva fama era tan gran que el rei Ferran VII va ordenar que traslladessin el bolquer a Madrid l'11 de setembre de l'any 1830, perquè no hi hagués complicacions en el naixement de qui seria la reina Isabel II. La tela, efectivament, era immune al foc i, entre altres atributs que li concedeix la tradició, s'invocava en els parts. Quan Ferran VII va ordenar portar la tela a Madrid ja es venerava a la catedral nova de Lleida, on va anar a parar el 1733 després que Felip V desmantellés la Seu vella. La relíquia va tornar a Lleida el 16 de novembre de 1830, després de "servir" en el part reial. Segons sembla, la reina espanyola va voler tenir al seu costat, en el moment de donar a llum, la primera tela amb què es va embolcallar Jesucrist després de néixer. Media aproximadament 36,5 centímetres d'ample per 33,5 de llarg. Els lleidatans, de tan orgullosos com estaven del bolquer, en regalaven un tros a les autoritats que visitaven la ciutat, tal com ja hem explicat. Aquest va ser l'origen del viatge d'un tros de la tela a la localitat segoviana d'Escalona del Prado, en què l'ha trobada ara Vidal Vidal. El bisbe Ponç de Vilamur va arribar a prohibir les escapçades de la relíquia per evitar que es disper-

A l'esquerra, relíquia del Sant Drap trobada a l'església d'Escalona del Prado. A dalt, l'escriptor lleidatà Vidal Vidal, que ha resseguit la pista del suposat bolquer de Crist mentre documentava la que serà la seva pròxima novel·la.

sés completament, però la tela trobada ara a Escalona del Prado demostra que no se li va fer gaire cas.

En aquesta localitat pocs saben que tenen un fragment del suposat primer bolquer de Jesucrist. I això que, segons sembla, només hi ha quatre relíquies tèxtils en tot el món: el Sant Llençol de Torí, el sudari de Cahors, la túnica de Treveris i el Sant Drap de Lleida. A Escalona del Prado només es veneren les restes de la Vera Creu que comparteixen veneració amb la tela lleidatana. A Lleida, en canvi, el bolquer es va tenir ben guardat. Primer es va col·locar en un armari buidat al mur amb una porta daurada a la capella de Nostra Senyora de les Neus de la Seu vella, i posteriorment es va traslladar a un armari tancat amb doble clau situat al costat de l'altar major de l'antiga catedral. La relíquia es conservava en una arqueta de plata del segle XV. Quan Felip V va desmantellar la Seu vella, que va deixar de ser la catedral de Lleida, el Sant Drap va instal·lar-se a la sagristia de la catedral nova fins l'esclat de la Guerra Civil, i es va guardar en una caixa forta del Banc d'Espanya. Dos anys després va desaparèixer sense deixar-ne rastre. La voluntat era protegir-lo en algun lloc de Barcelona, però no hi va arribar. Ara, se n'ha trobat el rastre.